

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 14.09.2026, klo 15:00 - 15:45

Paikka Kaupungintalo, Valtuustosali ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 35 Valtuustokysely Härmälän rottaongelmasta - Johanna Loukaskorpi

§ 36 Valtuustokysely lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta äärioikeistolaisesta rekrytoinnista - Mitja Tapio

§ 37 Valtuustokysely nuorten turvallisuuden takaamisesta Tampereella - Ida Leino ja Saija Pitkänen

§ 38 Valtuustokysely Nyssen bussiliikenteen käyttövoimavaatimusten kustannuksista ja todellisista ilmastohyödyistä - Mats Uotila

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Kummola Kalervo, puheenjohtaja
Julin Sofia, 1. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko
Alatalo Seija, varajäsen
Aleksovski Atanas
Asp Antti
Evilä Tommi
Grann Hanna-Maria
Halinen Aino
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartin
Hiltunen Kari-Matti
Hirvelä Juho
Hirvonen Mira
Holmqvist Ronny
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Jatinen Tuula
Jussila Anne-Mari
Jussila Perttu
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi, varajäsen
Kallio Kalle
Kampman Ulla
Korhonen Laura
Kuitu Pilvi
Leino Ida
Lindén Lauri
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Moilanen Anna
Nevanperä Lauri
Porttikivi Ilkka
Priimägi Oliver
Pursiainen-Hautala Sirpa
Salmijärvi Mirja
Tanus Sari
Tapio Mitja
Torkkola Sinikka, varajäsen
Träskbäck Jocka
Törmikoski Veera
Uotila Mats
Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Kaunisto Kalle, hallintosihteeri, sihteeri
Kajander Kerttu, nuorisovaltuuston edustaja
Kannonlahti Katja, viestintäjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Klami Laura, lakiasiaintohtaja
Manninen Essi, nuorisovaltuuston edustaja
Yli-Rajala Juha, konsernihohtaja

Poissa

Sangervo Julia , 2. varapuheentohtaja
Minkkinen Minna, 3. varapuheentohtaja
Eskelinen Riina-Eveliina
Gustafsson Jukka
Helimo Matti
Jäntti Aleksi
Järvenpää Elina
Järvisalo Vilma
Karjalainen Miisa
Kirjavainen Johanna
Kostiainen Leena
Kuusipalo Saana
Machaal Mahmoud
Mustakallio Jaakko
Nurminen Ilmari
Ovaska Jouni
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Rajala Petri
Sirén Jouni
Suomi Iia-Elisabeth
Taina Anneli
Tynkkynen Oras
Vigelius Joakim
Viitanen Pia-Liisa
Virolainen Atte
Vänskä Laura

Allekirjoitukset

Puheentohtaja

Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 35

Valtuustokysely Härmälän rottaongelmasta - Johanna Loukaskorpi

TRE:4123/11.00.01/2026

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Valtuustokysely siirtyi valtuuston kyselytunnilta 24.8.2026.

Härmälän alueen asukkaat ovat tuoneet esiin kasvavaa huolta rottahavainnoista asuinalueellaan. Rottia on havaittu pihoissa, puistoissa ja katutilassa. Rottia näkee jo päiväsaikaan ja ne ovat tulleet pelottomiksi. Rottien määrän lisääntyminen heikentää asuinalueen viihtyisyyttä, aiheuttaa terveydellisiä riskejä sekä lisää huolta lasten ja lemmikkien turvallisuudesta.

Alueen asukkaiden näkökulmasta on tärkeää, että kaupunki selvittää tilanteen laajuuden ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin ongelman hallitsemiseksi.

Kysyn:

1. Onko Tampereen kaupungilla käytettävissään ajantasaista tietoa Härmälän rottakannan määrästä tai alueella tehdyistä rottahavainnoista?
2. Onko kaupunki saanut viime vuosina lisääntyneitä yhteydenottoja tai ilmoituksia rottaongelmasta Härmälän alueelta?
3. Mitä konkreettisia torjuntatoimenpiteitä kaupunki on tehnyt tai suunnittelee tekevänsä rottakannan vähentämiseksi Härmälässä?
4. Onko Härmälässä tunnistettu erityisiä kohteita tai syitä, jotka ylläpitävät rottaongelmaa, kuten jätehuoltoon, rakennustyömaihin tai viheralueisiin liittyviä tekijöitä?
5. Millä aikataululla kaupunki arvioi voivansa toteuttaa mahdollisia uusia toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi?

Härmälän asukkaat odottavat, että kaupunki ryhtyy ennakoiviin ja vaikuttaviin toimenpiteisiin alueen viihtyisyyden, turvallisuuden ja terveyden turvaamiseksi.

Apulaispormestari Ilkka Porttikiven vastaus Johanna Loukaskorven valtuustokyselyyn:

1. Onko Tampereen kaupungilla käytettävissään ajantasaista tietoa Härmälän rottakannan määrästä tai alueella tehdyistä rottahavainnoista?

Tampereen kaupungilla ei ole käytettävissään tarkkaa tietoa Härmälän alueen rottakannan koosta. Rottien määrää on vaikea arvioida

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

luotettavasti, eikä käytössä ole menetelmää, jolla alueellinen rottapopulaatio voitaisiin määrittää tarkasti. Kaupungille kertyy kuitenkin tietoa asukkaiden yhteydenottojen ja rottahavaintoilmoitusten kautta.

2. Onko kaupunki saanut viime vuosina lisääntyneitä yhteydenottoja tai ilmoituksia rottaongelmasta Härmälän alueelta?

Terveystensuojeluyksikölle on tullut tänä vuonna käyttöön otetun rottahavaintoilmoitusjärjestelmän kautta Härmälän alueelta ilmoituksia. Niiden määrä ei ole kuitenkaan merkittävän suuri muihin kaupunginosiin verrattuna. Koska järjestelmä on uusi, ei vertailukohtaa edellisiin vuosiin vielä ole. Terveystensuojelu seuraa ilmoituksia osana normaalia viranomaistoimintaa ja hyödyntää niitä mahdollisten ongelma-alueiden tunnistamisessa. Ilmoitukset antavat tärkeää tietoa tilanteen seurannan ja ennaltaehkäisevien toimien tueksi.

3. Mitä konkreettisia torjuntatoimenpiteitä kaupunki on tehnyt tai suunnittelee tekevänsä rottakannan vähentämiseksi Härmälässä?

Kaupungin terveystensuojeluyksikön tehtävänä on ehkäistä ja poistaa tilanteita, joista voi aiheutua terveystensuojelulain mukaista terveyshaittaa. Terveystensuojelulain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa hallinnoimallaan alueella tuholaikesterjunnasta. Rottaesiintymiin liittyvissä tilanteissa terveystensuojelu antaa ohjausta ja neuvontaa sekä voi tarvittaessa kehottaa kiinteistön omistajaa tai haltijaa ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin rottien hävittämiseksi. Lisäksi terveystensuojelu välittää tietoa havaituista ongelmista kaupungin eri yksiköille sekä tekee yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa rottaongelmien ehkäisemiseksi.

Rottaongelmien tehokkain torjunta perustuu ravinnonlähteiden, suoja- ja pesäpaikkojen vähentämiseen sekä ympäristön siisteydestä huolehtimiseen. Tässä työssä erityisen tärkeässä asemassa ovat yksityisten kiinteistön omistajien lisäksi **kaupungin kiinteistöjen ja alueiden ylläpidosta vastaavat tahot** sekä **kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö**, joka valvoo jätelain ja kunnallisten jätehuoltomääräysten noudattamista.

Tampereen Infra huolehtii Härmälässä vastuullaan olevien puisto- ja viheralueiden siisteydestä sekä alueiden kunnossapidosta kunnossapito-ohjelmiansa mukaisesti.

4. Onko Härmälässä tunnistettu erityisiä kohteita tai syitä, jotka ylläpitävät rottaongelmaa, kuten jätehuoltoon, rakennustyömaihin tai viheralueisiin liittyviä tekijöitä?

Rottaesiintymät liittyvät yleensä useiden ympäristötekijöiden yhteisvaikutukseen. Rotta on ihmisistä riippuvainen vieraslaji. Rotille suotuisa olosuhde on vakaa, suojaisa ympäristö, jossa on helposti saatavaa ravintoa tarjolla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Terveydensuojelulla ei ole tiedossa yksittäistä syytä, joka selittäisi Härmälän alueella tehtyjä rottahavaintoja. Yhtenä mahdollisena havaintomääriä lisäävänä tekijänä voidaan kuitenkin pitää alueella käynnissä olevia laajoja rakennus- ja infrarakentamishankkeita. Esimerkiksi ratikkarakentaminen voi häiritä rottien vakiintuneita pesäpaikkoja ja kulkureittejä, jolloin ne siirtyvät uusille alueille ja tulevat aiempaa näkyvämmiksi. Tällöin asukkaiden tekemien havaintojen määrä voi lisääntyä, vaikka kyse ei välttämättä olisi varsinaisesta rottakannan kasvusta. Jos ratikkatyömaan yhteydessä on avattu viemäriverkkoa, se saattaa johtaa viemäriverkostossa elävien rottien siirtymiseen ympäröiville alueille.

5. Millä aikataululla kaupunki arvioi voivansa toteuttaa mahdollisia uusia toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi?

Terveydensuojelun näkökulmasta rottahavaintoihin liittyvät toimenpiteet käynnistetään tapauskohtaisesti sitä mukaa, kun ilmoituksia vastaanotetaan ja niiden perusteella arvioidaan viranomaisvalvonnan tarvetta. Terveydensuojelu jatkaa rottahavaintojen seurantaan, asukkaiden neuvontaa sekä yhteistyötä kaupungin muiden yksiköiden ja viranomaisten kanssa.

Kaupunkisuunnittelussa tulee jatkossa huomioida rottatilanteen arviointi erityisesti alueilla, joilla on aiemmin todettu runsaasti rottahavaintoja. Toimenpiteenä annetaan rakentajille ohjausta ja neuvontaa. Ennen laajamittaisia rakennusten purkuhankkeita rakentajia tulee ohjata selvittämään alueen rottatilanne ja tarvittaessa toteuttamaan ennakoivia torjuntatoimia, jotta rakennusten ja rakenteiden purkamisen seurauksena rotat eivät siirry ympäröiville asuinalueille. Vastaavasti rottavaikutukset tulee arvioida myös merkittävien infrastruktuuri-, katu-, viemäri- ja muiden maanrakennustöiden yhteydessä.

Työmaiden toteutuksessa tulee varmistaa, että jätehuolto, materiaalien varastointi sekä työmaa-alueiden siisteys ja järjestys eivät luo rotille ravintoa tai suoja tarjotavia olosuhteita. Erityisesti viemärisaneerausten ja muiden maanalaisten rakenteiden korjausten yhteydessä tulee varautua mahdollisiin rottien siirtymisiin ympäristöön ennakoivilla torjuntatoimilla.

Tampereen Infran tulee jatkaa ja kehittää puistojen, viheralueiden, ranta-alueiden ja muiden yleisten alueiden kunnossapitoa siten, että rotille soveltuvien suoja- ja pesäpaikkojen muodostuminen estyy. Lisäksi alueilta tulee poistaa säännöllisesti kaikki rotille ravinnoksi kelpaava.

Kiinteistöjen, taloyhtiöiden ja kaupungin toimijoiden yhteistyötä tulee vahvistaa siten, että rottahavaintoihin reagoidaan nopeasti ja torjuntatoimet voidaan toteuttaa samanaikaisesti useilla kiinteistöillä. Tehokas rottien hallinta edellyttää, että ravinnonlähteiden poistaminen, rakenteelliset torjuntatoimet ja tarvittava ammattimainen torjunta muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden koko ongelma-alueella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lisäksi kaupungin tulee **ylläpitää ja kehittää rottahavaintojen seurantaa** sekä hyödyntää havaintotietoa suunnittelun, kunnossapidon ja torjuntatoimien kohdentamisessa. Näin ongelmakohteet voidaan tunnistaa varhaisessa vaiheessa ja ehkäistä rottakantojen vahvistumista tulevaisuudessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 36**Valtuustokysely lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta äärioikeistolaisesta rekrytoinnista - Mitja Tapio**

TRE:4541/12.00.01/2026

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Viime vuosina julkisuuteen on tullut säännöllisesti tietoja äärioikeistolaiseen maailmankuvaan liittyvistä rikosepäilyistä ja väkivallanteoista. Myös Supo on noteerannut äärioikeistolaisen liikehännän merkityksen radikalisoitumiselle ja väkivallanteiden suunnittelulle. Erityisen huomionarvoista on, että äärioikeistolaisten toimijoiden aktiivisuus painottuu voimakkaasti verkkoon, jossa levitetään propagandaa, luodaan verkostoja ja rekrytoidaan uusia toimijoita. Suojelupoliisi on myös kertonut huolestaan siitä, että tämä toiminta kohdistuu myös lasten ja nuorten suosimiin verkkoympäristöihin. Esimerkiksi Pelastakaa Lapset ry on kuvannut tätä toimintaa manipuloinniksi, jossa groomaukseen verrattavilla taktiikoilla luodaan myönteistä suhdetta lapseen, jotta suhdetta voi myöhemmin hyödyntää lapsen houkuttelemiseksi äärioikeistolaiseen toimintaan. Äärioikeistolaisissa mielenosoituksissa on myös nähty selvästi alaikäisiä nuoria, ja julkisessa keskustelussa valtakunnallisesti on tullut esiin muun muassa opettajien huoli erityisesti nuorten miesten maailmankuvan raaistumisesta ja radikalisoitumisesta.

Tämä edellä kuvattu kehityskulku on erittäin haitallinen toiminnan kohteeksi joutuville lapsille ja nuorille, äärioikeiston uhkaa kokeville ihmisryhmille ja avoimelle ja demokraattiselle yhteiskunnalle. Koska tilannekuva on muuttunut verrattain ripeästi, myös Tampereen kaupungin on tarpeen toiminnassaan huomioida asia aiempaa vahvemmin. Kaupungilla on mahdollisuus vaikuttaa tilanteeseen erityisesti koulujen ja nuorisotyön, mutta myös viranomais- ja järjestöyhteistyön ja kaupunkitasoisen turvallisuuden edistämistyön kautta.

Kysyn:

1. Onko Tampereella kaupunkitasoisesti luotu ajantasaista tilannekuvaa äärioikeistolaisesta toiminnasta kaupungissa ja sen yhteyksistä tamperelaisiin lapsiin ja nuoriin?
2. Tarjotaanko oppilaitosten ja nuorisotyön henkilöstölle koulutusta tämän ilmiön tunnistamiseksi palveluiden arjessa?
3. Onko Tampereen kaupungilla selkeä toimintamalli, jota hyödynnetään, kun henkilöstö havaitsee viitteitä lapsen tai nuoren kasvaneesta radikalisoitumisen riskistä tai radikalisoitumisesta?
4. Millä keinoin Tampereen kaupunki torjuu ennaltaehkäisevästi lasten ja nuorten radikalisoitumista?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Noora Tapion valtuustokyselyyn:

1. Onko Tampereella kaupunkitasoisesti luotu ajantasaista tilannekuvaa äärioikeistolaisesta toiminnasta kaupungissa ja sen yhteyksistä tamperelaisiin lapsiin ja nuoriin?

Tampereen kaupunki kokoaa ja ylläpitää väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ilmiöihin liittyvää tilannekuvaa osana moniammatillista verkostotyötä. Kaupunki toimii vetovastuussa paikallisessa väkivaltaisen ekstremismin ennalta estävän toiminnan verkostossa, jossa ovat mukana muun muassa poliisi, hyvinvointialue, oppilaitoksia ja järjestöjä. Verkosto kokoontuu säännöllisesti käsittelemään ajankohtaisia ilmiöitä, kehityssuuntia ja huolenaiheita. Verkostoon kuuluu sekä perusopetuksen että toisen asteen oppilaitosten edustajia.

Tilannekuvassa seurataan kaikkia väkivaltaisen ekstremismin muotoja. Seurattaviin ilmiöihin kuuluvat myös äärioikeistolaisen toiminnan näkyvyys, verkossa tapahtuva vaikuttaminen, vihapuhe sekä lasten ja nuorten altistuminen radikalisoivalle sisällölle. Viime vuosien aikana on kiinnitetty erityistä huomiota digitaalisten ympäristöjen merkitykseen nuorten radikalisoitumisessa.

2. Tarjotaanko oppilaitosten ja nuorisotyön henkilöstölle koulutusta tämän ilmiön tunnistamiseksi palveluiden arjessa?

Tampereella on järjestetty useita koulutuksia oppilaitosten, nuorisotyön ja muiden lasten ja nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten osaamisen vahvistamiseksi. Koulutusten tavoitteena on lisätä ymmärrystä radikalisoitumisen ilmiöistä, tunnistaa huolta herättäviä kehityskulkuja ja vahvistaa ammattilaisten valmiuksia toimia erilaisissa tilanteissa.

Esimerkiksi yhteistyössä Helsingin yliopiston RADIA-osaamiskeskuksen kanssa on toteutettu koulutuksia, joissa käsitellään väkivaltaisen radikalisoitumisen tunnistamista, ennaltaehkäisyä ja moniammatillista yhteistyötä. Lisäksi oppilaitoksille on järjestetty kohdennettuja koulutuksia. Seuraava RADIA:n paikallisverkostoille suunnattu koulutus järjestetään 28.9 ja sen aiheena on ekstremismi ja symbolit. Kunnille ja hyvinvointialueille suunnattu työpajakoulutus järjestetään verkossa 23.11. klo 9.00–12.00. Tavoitteena on lisätä osaamista väkivaltaisesta radikalisoitumisesta, sen ennaltaehkäisystä ja siihen puuttumisesta alueellisella tasolla. Koulutuksessa tarkastellaan myös moniammatillista yhteistyötä, verkostoja ja toimintamalleja sekä niiden kehittämistarpeita.

3. Onko Tampereen kaupungilla selkeä toimintamalli, jota hyödynnetään, kun henkilöstö havaitsee viitteitä lapsen tai nuoren kasvaneesta radikalisoitumisen riskistä tai radikalisoitumisesta?

Kyllä. Tampereella on kehitetty toimintamalleja ja yhteistyörakenteita tilanteisiin, joissa ammattilaisella herää huoli lapsen tai nuoren mahdollisesta radikalisoitumiskehityksestä. Toiminta perustuu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

varhaiseen tunnistamiseen, moniammatilliseen yhteistyöhön sekä olemassa olevien lasten ja nuorten tukipalveluiden hyödyntämiseen. Kaupunki on myös päivittänyt niin sanottua "Kun huoli herää" -toimintamallia osana verkostotyötä. Malli löytyy viestin liitteestä.

Käytännössä tavoitteena on, että huolta herättävät havainnot eivät jää yksittäisen työntekijän vastuulle, vaan niitä voidaan arvioida yhdessä asianmukaisten viranomais- ja asiantuntijatahojen kanssa. Toiminta toteutetaan lainsäädännön, tietosuojan ja lasten edun mukaisesti.

4. Millä keinoin Tampereen kaupunki torjuu ennaltaehkäisevästi lasten ja nuorten radikalisoitumista?

Tampereen kaupunki ehkäisee lasten ja nuorten radikalisoitumista ensisijaisesti vahvistamalla hyvinvointia, osallisuutta, turvallisuutta ja yhteisöihin kiinnittymistä. Koulujen ja nuorisopalvelujen arjessa tämä tarkoittaa turvallisia aikuissuhteita, varhaista tukea sekä tunne-, vuorovaikutus-, media- ja kriittisen ajattelun taitojen vahvistamista. Samalla ehkäistään kiusaamista, syrjintää, rasismia, vihapuhetta, väkivaltaa ja vastakkainasettelua.

Tampereen kaupungin ennaltaehkäisyn keinot:

- koulujen, nuorisotyön, sosiaali- ja terveystalveluiden sekä poliisin yhteistyö,
- henkilöstön kouluttaminen ilmiön tunnistamiseen,
- varhainen puuttuminen huolta herättäviin tilanteisiin,
- vihapuheen, vastakkainasettelun ja syrjinnän ehkäisy,
- nuorten turvallisen mediataitojen ja kriittisen ajattelun tukeminen,
- moniammatillinen väkivaltaisen ekstremismin ennalta estävä verkostotyö.

Valmistelijan yhteystiedot:

riskienhallinta- ja turvallisuusjohtaja Jouni Perttula, puh. 040 196 6512, etunimi.sukunimi@tampere.fi

johtaja, ammatillinen koulutus Kirsi Viskari, puh. 040 196 6512, etunimi.sukunimi@tampere.fi

lukiokoulutuksen johtaja Mari Aalto, puh. 040 187 4593, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Liitteet

1 Kun huoli radikalisoitumisesta herää, prosessikaavio huhtikuu 2026

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 37

Valtuustokysely nuorten turvallisuuden takaamisesta Tampereella - Ida Leino ja Saija Pitkänen

TRE:4542/09.00.01/2026

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Venetsialaislauantai on muodostunut Tampereella ajankohdaksi, jolloin nuoret kokoontuvat yhteen viettämään kesäkauden päätöstä samaan tapaan kuin esimerkiksi koulujen päätösviikonloppuisin. Vuoden 2026 venetsialaislauantaina Rosendahlin rannalle kokoontui poliisin arvion mukaan tuhansia nuoria. Tapahtumaan liittyi päihteiden käyttöä, ilotulitteiden ampumista sekä muuta turvallisuutta vaarantavaa häiriökäyttäytymistä. Poliisi joutui tilanteessa hajottamaan väkijoukon.

Tilanteen perusteella on syytä arvioida, miten vastaaviin kokoontumisiin voidaan jatkossa varautua ennakolta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että paikalle voi kokoontua hyvin eri-ikäisiä nuoria ja lapsia, ja että suuri väkijoukko yhdistettynä päihteisiin ja ilotulitteisiin lisää tapaturmien, häiriöiden ja muiden vaaratilanteiden riskiä. Nuorten kokoontumista ei ole tarkoituksenmukaista pyrkiä ratkaisemaan ainoastaan hajottamalla väkijoukkoja. Koska tiedossa on, että Rosendahlin ranta on nuorten suosima kokoontumispaikka, turvallisuutta tulisi vahvistaa ennakoivilla toimenpiteillä ja eri toimijoiden yhteistyöllä.

Myös vanhempien ja huoltajien rooli on tärkeä. Erityisesti alaikäisten lasten ja nuorten osalta on tarpeen lisätä tietoisuutta tapahtuman luonteesta, turvallisuusriskeistä sekä vanhempien mahdollisuuksista huolehtia lastensa turvallisuudesta. Kaupungin tehtävänä on puolestaan huolehtia siitä, että sen käytettävissä olevat nuorisotyön, turvallisuuden ja ennaltaehkäisevän toiminnan resurssit kohdennetaan tilanteisiin, joissa niistä on eniten hyötyä.

Nuorten turvallisuuden parantamiseksi erilaisissa kokoontumisissa on tärkeää tarkastella Rosendahlin rannan lisäksi myös muita Tampereella järjestettäviä tai epävirallisesti muodostuvia nuorten suosimia kokoontumisia. Ennakointi, nuorten kohtaaminen ja eri viranomaisten sekä muiden toimijoiden yhteistyö voivat vähentää tilanteiden kärjistymistä ja parantaa kaikkien alueella liikkuvien turvallisuutta.

Kysymmekin apulaispormestarilta ja viranhaltijoilta seuraavaa:

1. Miten Tampereella selvitetään nuorten suuret, sekä virallisesti järjestetyt että epävirallisesti muodostuvat kokoontumiset, niiden ajankohdat ja paikat sekä niihin liittyvät keskeiset turvallisuusriskit?
2. Onko Tampereella käytössä tai valmisteilla toimintamallia, jolla nuorten turvallisuus varmistetaan suurissa ja ennakoitavissa nuorten kokoontumisissa yhteistyössä poliisin,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

pelastusviranomaisen, nuorisopalveluiden, järjestyksenvalvonnan, hyvinvointialueen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa?

3. Miten Tampere varautuu tulevana venetsialaisviikonloppuna järjestettävään tai muodostuvaan nuorten suureen kokoontumiseen, ja onko tapahtumaan mahdollista osoittaa ennakkoidun osallistujamäärän mukaisesti tehostettua nuorisotyötä, jalkautuvaa työntekijäresurssia, ensiapuvalmiutta ja järjestyksenvalvontaa?

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Ida Leinon ja Saija Pitkäsen valtuustokyselyyn:

1. Miten Tampereella selvitetään nuorten suuret, sekä virallisesti järjestetyt että epävirallisesti muodostuvat kokoontumiset, niiden ajankohdat ja paikat sekä niihin liittyvät keskeiset turvallisuusriskit?

Tampereella nuorten kokoontumisia seurataan ja arvioidaan viranomaisten, nuorisopalvelujen ja muiden yhteistyötahojen yhteisen tilannekuvan avulla. Tietoa saadaan muun muassa tapahtumajärjestäjiltä, poliisilta, nuorisotyön kenttätoiminnasta, oppilaitoksilta sekä aiempien tapahtumien kokemuksista. Myös sosiaalisessa mediassa näkyvät ilmiöt ja kutsut voivat tukea ennakointia.

Tampereen kaupungin nuorisopalvelut seuraavat nuorten vapaa-aikaan liittyviä ilmiöitä osana normaalia nuorisotyötä ja laajaa yhteistyöverkostoa. Tietoa nuorten kokoontumisista muodostuu muun muassa jalkautuvan nuorisotyön, nuorisotilatoiminnan, koulujen, järjestöjen, poliisin sekä muiden yhteistyökumppaneiden havaintojen kautta. Lisäksi nuorisotyöntekijät ovat jatkuvasti vuorovaikutuksessa nuorten kanssa, mikä auttaa tunnistamaan nuorten liikkumista, nuorten suosimia kokoontumispaikkoja sekä ajankohtaisia ilmiöitä.

Turvallisuusriskejä arvioidaan tapauskohtaisesti. Arvioinnissa huomioidaan muun muassa osallistujamäärä, osallistujien ikärakenne, tapahtumapaikan olosuhteet, päihteiden käyttöön liittyvät riskit, mahdolliset ilotulitteet ja muut vaaralliset esineet, liikkuminen alueella sekä mahdollisuudet viranomaisten ja nuorisotyön toimintaan alueella.

Mikäli kyse on järjestetystä toiminnasta, on riskienarviointi tapahtuman järjestäjän vastuulla. Kokoontumislain mukaisissa sekä järjestetyissä että spontaaneissa kokoontumisissa turvallisuuden valvonta ja puuttumisvastuu on poliisi- ja pelastusviranomaisella. Näiden viranomaisten vastuulla on arvioida kokoontumisen turvallisuutta suhteessa osallistujiin ja ympäristöön.

Nuorten suuria kokoontumisia arvioidaan osana laajempaa turvallisuusympäristöä. Erityisesti tilanteissa, joissa kokoontumisiin liittyy päihteiden käyttöä, ilotulitteita, väkivallan uhkaa, merkittäviä järjestyshäiriöitä tai viranomaisiin kohdistuvaa häiriökäyttäytymistä, kyse ei ole ainoastaan nuorisotyöllisestä ilmiöstä vaan myös yleiseen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvästä viranomaisasiasta. Tällöin turvallisuusriskien arviointi perustuu eri toimijoiden yhteiseen tilannekuvaan.

Nuorten turvallisuutta koskeissa kysymyksissä on tärkeää huomioida myös nuorten omat kokemukset ja näkemykset. Kaupunki voi hyödyntää olemassa olevia osallisuuden rakenteita, kuten Nuorisovaltuustoa ja Vaikuta!-päiviä, saadakseen tietoa siitä, miten nuoret itse kokevat turvallisuuden ja millaisia ratkaisuja he ehdottavat turvallisuuden parantamiseksi.

2. Onko Tampereella käytössä tai valmisteilla toimintamallia, jolla nuorten turvallisuus varmistetaan suurissa ja ennakoitavissa nuorten kokoontumisissa yhteistyössä poliisin, pelastusviranomaisen, nuorisopalveluiden, järjestyksenvalvonnan, hyvinvointialueen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa?

Nuorten suuriin kokoontumisiin varaudutaan jo nykyisin moniviranomaisyhteistyössä. Tilanteen mukaan mukana ovat poliisi, pelastuslaitos, Pirkanmaan hyvinvointialue, nuorisopalvelut, tapahtumajärjestäjät, alueen toimijat sekä muut tarkoituksenmukaiset yhteistyötahot. Toiminta perustuu yhteiseen tilannearvioon, ennakosuunnitteluun ja tapahtumakohtaiseen riskienhallintaan. On kuitenkin huomattava, että esimerkiksi venetsialaislauantaissa ei ole virallista järjestäjää vaan kyseessä on spontaani kokoontuminen. Näissä tilanteissa valvontavastuu on poliisilla.

Kaupungin tavoitteena on edelleen vahvistaa ennakoivaa yhteistyötä erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa suuren nuorisojoukon kokoontumisesta on ennakkotietoa. Toimintamalleissa korostuvat nuorten kohtaaminen, turvallisuuden edistäminen, tiedonvaihto sekä häiriöiden ja onnettomuuksien ennaltaehkäisy.

Nuorisotyön tehtävänä on nuorten kohtaaminen, yhteisöllisyyden tukeminen, luottamuksellisten suhteiden rakentaminen, ennaltaehkäisevä työ sekä nuorten ohjaaminen tarvittaessa palveluiden piiriin. Nuorisotyö voi osallistua ennakointiin, tarjota nuorille vaihtoehtoisia toimintamahdollisuuksia, välittää tietoa nuorten liikkeistä ja ilmiöistä sekä jalkautua turvallisissa olosuhteissa nuorten tueksi.

Nuorisotyön tehtävänä ei kuitenkaan ole vastata väkijoukkojen hallinnasta, vaarallisten ilotulitteiden käytön estämisestä, järjestyksen ylläpitämisestä tai väkivaltatilanteisiin puuttumisesta. Näistä tehtävistä vastaavat poliisi, pelastusviranomaiset, ensihoito sekä muut turvallisuusviranomaiset omien toimivaltuuksiensa mukaisesti.

Keskeistä on, että toimijoilla on yhteinen tilannekuva sekä ennalta sovitut toimintatavat mahdollisia häiriötilanteita varten. Tampereen nuorisopalvelut osallistuvat osaltaan verkostoyhteistyöhön ja turvallisuussuunnitteluun. Lisäksi Kuntaliitossa valmisteltavana oleva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nuorisopalveluiden turvallisuus ja varautuminen -opas tulee tarjoamaan kunnallisille nuorisopalveluille uusia toimintamalleja ja välineitä ennakoiwaan turvallisuustyöhön sekä varautumiseen.

Nuorisotyöllisen näkökulman kannalta on tärkeää, että työntekijöiden rooli säilyy nuorten kohtaamisessa ja tukemisessa. Vaikuttavin nuorisotyö perustuu nuorten kuuntelemiseen, turvallisten valintojen tukemiseen sekä avun ja ohjauksen tarjoamiseen. Nuorisotyön vaikuttavuus syntyy pitkäjänteisestä työstä eikä yksittäisistä valvontaoperaatioista.

3. Miten Tampere varautuu tulevana venetsialaisviikonloppuina järjestettävään tai muodostuvaan nuorten suureen kokoontumiseen, ja onko tapahtumaan mahdollista osoittaa ennakoidun osallistujamäärän mukaisesti tehostettua nuorisotyötä, jalkautuvaa työntekijäresurssia, ensiapuvalmiutta ja järjestyksenvalvontaa?

Tulevien venetsialaisviikonloppujen osalta varautuminen perustuu ennakkotietoon, viranomaisten tilannekuvaan ja tapahtumakohtaiseen riskinarvioon. Mikäli kokoontumisesta on ennakkotietoa ja osallistujamäärän arvioidaan olevan suuri, voidaan yhteistyössä tarkastella nuorisotyön, jalkautuvan henkilöstön, ensiapuvalmiuden, viestinnän sekä muiden turvallisuustoimenpiteiden tarvetta käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Tampereen kaupungin nuorisopalveluilla on kokemusta laajojen nuorten kokoontumisten yhteydessä toteutettavista jalkautuvan työn operaatioista. Esimerkiksi koulujen päättäjäisviikonloppuna toteutettava jalkautuminen on yksi nuorisopalveluiden laajimmista vuosittaisista turvallisuus- ja verkostoyhteistyön kokonaisuuksista. Tulevien venetsialaisviikonloppujen osalta varautumista arvioidaan yhteistyössä eri viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa käytettävissä olevan tilannekuvan perusteella. Mikäli ennakoidaan merkittäviä nuorten kokoontumisia, voidaan nuorisotyön resursseja kohdentaa jalkautuvaan työhön sekä nuorten kohtaamiseen turvallisissa olosuhteissa. Samalla poliisi, lastensuojelu, pelastusviranomaiset, ensihoito ja mahdollinen järjestyksenvalvonta arvioivat omien resurssiensa tarpeen ja kohdentamisen. Myös SPR on ollut pitkään tärkeä yhteistyökumppani.

Tapahtuman järjestäjä vastaa ensisijaisesti tapahtuman turvallisuusjärjestelyistä silloin, kun kyseessä on järjestetty tapahtuma. Viranomaisten ja kaupungin toimenpiteet täydentävät tätä vastuuta. Epävirallisten kokoontumisten osalta toimenpiteet perustuvat poliisin ja muiden toimijoiden tilannekuvaan sekä tapahtumapaikalla tehtävään turvallisuusarvioon. Mikäli joukkokokoonnutumissa ammutaan ilotulitteita ihmisiä tai ihmisjoukkoja kohti, tämä tulee huomioida työturvallisuuskäsitelmästä. Mainittuun toimintaan puututaan poliisin toimesta.

Nuorisopalveluiden näkökulmasta keskeistä on myös tarjota nuorille vaihtoehtoisia, turvallisia ja päihteettömiä tapoja viettää juhlapäiviä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nuorisopalvelut varautuu pitämään jatkossakin venetsialaisviikonloppuna avoinna useita nuorisotiloja eri puolilla kaupunkia. Nuorten antaman palautteen sekä kouluterveyskyselyn ja muun tutkimustiedon perusteella päihitteettömille vaihtoehtoilta on kysyntää, ja osa nuorista valitsee mieluummin oman alueensa turvallisen toiminnan kuin osallistumisen suuriin keskustan kokoontumisiin. Tämän vuoksi nuorisopalvelut näkevät tärkeänä alueellisten ja nuorten tarpeista lähtevien vaihtoehtojen edelleen kehittämisen.

Nuorten turvallisuuden parantamisessa keskeinen rooli on myös huoltajilla. Nuorten kanssa toimivien tahojen yhteistyössä toteuttama viestintä ja ennaltaehkäisevä työ voivat osaltaan vähentää alaikäisten päihteiden käyttöä, ilotulitteiden hallussapitoa sekä erityisesti nuorimpien ikäluokkien osallistumista yöaikaisiin suuriin kokoontumisiin. Nuorten turvallisuuden vahvistaminen edellyttää viranomaisten, järjestöjen, nuorten, huoltajien ja muiden toimijoiden yhteistä vastuunkantoa.

Nuorisopalveluiden tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuutta, tunnistaa myös hiljaisempien nuorten näkemyksiä sekä viedä nuorten ääntä niihin valmistelu- ja päätöksentekoprosesseihin, joissa se ei muutoin kuuluisi. Turvallisuuteen liittyvät kysymykset ovat tästä hyvä esimerkki. Nuorten näkökulman huomioiminen tukee sekä vaikuttavampaa päätöksentekoa että nuorten luottamusta kaupungin toimintaan.

Valmistelijan yhteystiedot:

nuorisopalvelujohtaja Tiina-Liisa Vehkalahti puh. 040 806 3239, etunimi.sukunimi@tampere.fi

turvallisuuspäällikkö Henri Rikander, puh. 040 531 0828, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 38

Valtuustokysely Nyssen bussiliikenteen käyttövoimavaatimusten kustannuksista ja todellisista ilmastohyödyistä - Mats Uotila

TRE:4543/08.00.01/2026

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Helsingin seudun liikenne (HSL) luopui vuoden 2026 alussa ympäristöbonusjärjestelmästään, jolla oli vuosina 2011–2025 tuettu bussiyhtiöitä biopolttoaineiden käytössä yhteensä lähes 15 miljoonalla eurolla.

Biopolttoaineiden käyttöä tukenut järjestelmä pienensi HSL:n omia päästölukuja, mutta ei vähentänyt Suomen hiilidioksidipäästöjä. Syy on jakeluvetoista koskevan lain soveltamisessa: kun puhdasta biopolttoainetta ostetaan bussikalustoon, jakelijat voivat vähentää biopolttoaineen osuutta esimerkiksi pumpulla kuluttajille myytävässä dieselissä.

Tapaus on herättänyt kaupunkilaisten keskuudessa huolta siitä, onko myös Tampereella päädytty maksamaan enemmän biopolttoaineiden käytöstä joukkoliikenteessä ilman, että on saatu aikaan todellisia nettopäästövähennyksiä.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 24.2.2021 käynnistää avoimen tarjouskilpailun linjoille 5 ja 10 vaatimalla ensimmäistä kertaa pelkästään EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivin mukaisia nolla- tai vähäpäästöisiä ajoneuvoja.

Vuoden 2022 hankintalinjauksissa vahvistettiin, että kaikissa Nyssen bussiliikenteen kilpailutuksissa pääsääntö on jatkossa 100-prosenttisesti puhtaat käyttövoimat (HVO, biokaasu tai sähkö). Tämä ylittää selvästi lain vähimmäisvaatimukset (41 % kaudella 2021–2025 ja 59 % kaudella 2026–2030)

Kysyn seuraavaa:

1. Mikä on arvio Nysselle aiemmin koituneista ja jatkossa koituvista lisäkustannuksista sovellettaessa lain vähimmäisvaatimusrajoja tiukempia vaatimuksia koskien puhtaiden käyttövoimien osuutta bussiliikenteessä?
2. Kuinka suuri osuus Nyssen bussiliikenteestä käyttää käyttövoimana HVO:ta?
3. Onko arvioitu, kuinka paljon lisäkustannuksia HVO:n käyttö synnyttää Nysselle verrattuna fossiiliseen polttoaineeseen?
4. Onko Nysse arvioinut HVO:n käytön tuomia todellisia nettopäästövähennyksiä kansallisella tasolla?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Apulaispormestari Ilkka Porttikiven vastaus Mats Uotilan valtuustokyselyyn:

1. Mikä on arvio Nysselle aiemmin koituneista ja jatkossa koituvista lisäkustannuksista sovellettaessa lain vähimmäisvaatimusrajoja tiukempia vaatimuksia koskien puhtaiden käyttövoimien osuutta bussiliikenteessä?

Vastaus:

Bussiliikenne sähköistyy kovaa vauhtia johtuen lähinnä sähköbussien edullisimmista tuotantokustannuksista. Uudet markkinaa tulevat bussit ovat lähes poikkeuksetta sähköbusseja. Puhtaita käyttövoimia ei tällä hetkellä tarvitse tarjouskilpailuissa erikseen suosia.

Vuoden 2022 hankintalinjauksissa asetettu vaatimus 100-prosenttisesti puhtaasta käyttövoimasta perustui ajatukseen, että markkinatoimijoiden on parasta ratkaista omista lähtökohdistaan millä puhtaalla käyttövoimalla mikäkin liikennepalvelu missäkin kilpailutilanteessa on paras ratkaisu. Polttoaineen tai käyttövoiman hinta on noin 10-15 % liikenteen tuotantokustannuksista, joten kilpailutuksen lopputulos ratkeaa monen tekijän summana. Kilpailukohteet sisältävät usein 10-20 ajoneuvoa ja pelisäännöt kilpailutuksissa muodostuivat näin selkeiksi sen sijaan, että tilaaja olisi määritellyt lain edellyttämiä osuuksia tai automääriä kohteiden sisällä. Hankintalinjauksissa 2022 lisäksi todettiin, että pääsääntöisesti vaaditaan puhdasta käyttövoimaa eli haluttiin säilyttää tarkoituksenmukaisuusharkintaa valmistelussa.

Puhtaiden käyttövoimien vaikutuksia liikennepalvelun hintaan on vaikea arvioida. Tarjouskilpailun lopputulos muodostuu monen tekijän summana. Markkinoilla on tällä hetkellä runsaasti käyttöiltään Nysse-liikenteeseen sopivia polttomoottoriautoja, joiden hyödyntäminen ja HVO:n käyttö on perusteltua ja menettely voi johtaa parhaaseen tarjoukseen jossain markkinatilanteessa.

2. Kuinka suuri osuus Nyssen bussiliikenteestä käyttää käyttövoimana HVO:ta?

Vastaus:

Vuonna 2025 HVO:lla eli biodieselillä ajettiin Nyssen bussiliikenteestä noin 10 prosenttia eli 2,63 miljoonaa linjakilometriä.

3. Onko arvioitu, kuinka paljon lisäkustannuksia HVO:n käyttö synnyttää Nysselle verrattuna fossiiliseen polttoaineeseen?

Vastaus:

Nysse ei hanki liikenteessä käytettävää polttoainetta suoraan, vaan liikennöitsijät vastaavat polttoaineen hankinnasta osana

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

liikennöintisopimuksia. Polttoaineiden hintojen ja muiden tuotantokustannusten vaikutukset sisältyvät siten liikennöitsijöiden tarjoushintoihin.

Yleisesti voi todeta, että HVO:n teoreettinen kustannusero dieseliin on noin 6-15 senttiä kilometriä kohden.

4. Onko Nysse arvioinut HVO:n käytön tuomia todellisia nettopäästövähennyksiä kansallisella tasolla?

Vastaus:

Ei ole arvioinut.